Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

Pismo dwutygodniowe.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 11. Dnia 8. Czerwca 1884. XI. rocznik.

Lustracya
Towarzystwa zaliczkowego w Przemyślanach.

Dnia 27. i 28. maja 1884. odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą „Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką.“ Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp. Piotr Acht, dyrektor, Jan Rudnicki, kasyer i Ignacy Smutny, kontrolor, ze strony Rady zawiadowczéj pp. Roman Wybranowski prezes, oraz Alojzy Madejski, Kostman Ignacy i Feliks Przyszlakowski. Księga główna wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

Stan bierny: Udziały 14.574 zł. 48 ct., fundusz rezerwowy 4.270 zł. 31 ct., wkładki oszczędn. 28.025 zł. — ct., długi towarzystwa 17.894 zł. 52 ct., odsetki 2.386 zł. 68 ct, rachunek Banku krajowego 3.470 zł. 4 ct., reszta zysku z r. 1883. 147 zł. 72 ct., razem 70.768 zł. 75 ct.

Stan czynny: Pożyczki 67 091 zł. 37 ct., koszta administracyi 772 zł. 52 ct., zaliczki procesowe 412 zł., 36 ct., koszta urządzenia i ruch. 781 zł. 59 ct., udział w Tow. zalicz. we Lwowie 1000 zł. — ct., kasa 710 zł. 91 ct., razem 70.768 zł. 75 ct.

Udziały w sumie 14.574 zł. 48 ct. w. a. pochodzą od 908 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1883) wzrosła o 37. Wpłaty na udziały przez członków są powolne i w stosunku do niektórych znaczniejszych pożyczek za niskie. Najwyższe udziały po 500 zł. posiada członków 5, a dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 6%, 12% i 12%. Oprócz pięciu udziałów najwyższych po 500 zł. jest jeszcze umieszczony na udziałach fundusz żelazny dla nauczycieli szkół ludowych powiatu przemyślańskiego, wynoszący kwotę 986 zł. 91 ct. Fundusz ten ustanowiony przez Radę powiatową, przeznaczony jest na tworzenie osobnych udziałów dla nauczycieli.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego, które wynosi 2 zł. oraz z części czystego zysku corocznie wydzielanego a wynosi obecnie 29·3% udziałów i ulokowany jest w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 28.025 zł. pochodzą od 106 stron w granicach od 2 zł. do 1.360 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 500 zł. było od 30 stron. Między właścicielami książeczek oszczędności znalazłem 6 numerów od instytucyi publicznych, a mianowicie fundusze: gminne, szpitalne oficyalistów prywatnych i szkolne.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 7% rocznie a nadto praktykuje następujące przy wypłacie zastrzeżenia: do 50 zł. wypłaca za 3 dniowem wypowiedzeniem, do 500 zł. za 30 dniowem, zaś po nad 500 zł. za 90cio dniowém wypowiedzeniem. Sposób obliczania odsetek znalazłem zupełnie prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w ten sposób, że złożona kwota otrzymuje osobne konto w księdze wkładek oszczędności.

Wycofane książeczki oszczędności unieważnia się i przechowuje w kasie.

Nadto do téj pozycyi zauważyć muszę, że procent udzielany od wkładek jest za wysoki, zaś termina wypowiedzenia za krótkie, co uchwałą rady nadzorczéj o tyle zostało zmienione, że stałe lokacye otrzymają dotychczasową stopę 7 od sta, a od wkładek na krótszy prze-

ciąg czasu lokowanych opłacać będzie Tow. odtąd po 6 od sta.

Długi Towarzystwa w sumie 17.894 zł. 52 ct. pochodziły od: Rady powiatowéj, piérwotna dotacya 4% 1.200 zł., Rady powiatowéj (na skrypt 5%) 2.000 zł., Gal. kasy oszczędności (na skrypt 5%) 6.000 zł, Tow. zaliczkowego w Glinianach (na skrypt 6%) 1.800 zł., Banku krajowego (na weksle 5%) 2.000 zł., Tow. zaliczkowego we Lwowie (na weksle 6%) 2375 zł., Tow. zaliczkowego we Lwowie (na rach. bież. 6%) 2 519 zł 52 ct. Razem jak wyżéj 17.894 zł. 52 ct., oprócz tego dotacya Banku krajowego, któréj saldo wynosi 5.470 zł. 4 ct.

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań punktualnie. Kontrola reeskontowanych weksli jest prowadzona w osobnym terminarzu.

Saldo odsetek wynosiło 2.386 zł. 68 ct., czyli w przychodzie 3.677 zł. 53 ct. w rozchodzie 1.290 zł. 83 ct. Towarzystwo pobiéra od pożyczek udzielanych członkom 8%, w razie zwłoki także tylko po 8% bez doliczenia prowizyi zwłoki.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych dokładnie według dni, od ratalnych zaś bez uwzględnienia spłaty rat, co znacznie pożyczkę podraża, lecz już uchwałą rady nadzorczéj zostało zmienione. Prowizya zwłoki oblicza się od dnia zapadłości. Według ostatniego bilansu wynosiła prowizya zwłoki (odsetki należne, zaległe) w stanie czynnym 809 zł. 47 ct., czyli 1·2% kapitału wypożyczonego.

Pożyczki w sumie 67.091 zł. 37 ct. składają się z 837 pozycyi.

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 30 zł. do 2.400 zł. na następujące obligi dłużne: akty notaryalne, weksle i zastawy, a na spłaty w ratach miesięcznych i kwartalnych.

Pod względem formalnym znalazłem weksle po największéj części zapadłe, a to z tego powodu, że pożyczkę udzielono na rok do spłaty w ratach miesięcznych, żądając solidarnie podpisanego akceptu z 3 miesięcznym terminem zapadłości. Niewłaściwość ta odtąd będzie usuniętą. Akty notaryalne są należycie sporządzone, a zastawy dają dostateczne pokrycie.

Sposób przechowywania i kontrola nad tymi walorami jest następująca: przechowane w kasie ogniotrwałéj.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidocznia się na podaniach i w protokole.

Ingerencya Rady nadzorzéj przy udzielaniu pożyczek jest następująca: do 500 zł. udziela Dyrekcya pożyczki we własnym zakresie, po nad tę kwotę za uchwałą Rady zawiadowczéj.

Spłaty pożyczek odbywają się dość prawidłowo.

Według ostatniego bilansu wynosiły zaległości 5428 zł. 89 ct. na stan pożyczek 67.051 zł. 34 ct. czyli 8·09%. Zaskarżonych pozycyi jest 260, ze sumą 4.560 zł., z czego znaczna część dotyczy tylko kilku zapadłych rat, aby do zaległości znacznych nie dopuścić.

Syndyka Towarzystwo nie ma — a sprawy sporne załatwia Dyrekcya.

Ewidencyą spraw procesowych utrzymuje się w osobnéj księdze w ten sposób, że każdy dłużnik któremu został wytoczony pozew, otrzymuje osobne konto gdzie uwidocznione są koszta poniesione, przez sąd przyznane i zapłacone, również uwaga, gdzie się uwidocznia postęp sprawy.

W ogóle co do pożyczek, według szczegółowych informacyi które zasięgnąłem, zaznaczyć muszę, że są udzielane za dostateczném bezpieczeństwem. Znaczna część zaległości składa się z kilku dawniejszych pożyczek, przyjętych od dawnego powiatowego Towarzystwa — lecz i te mają pewne bezpieczeństwo.

Koszta administracyi wynoszą: 1643 zł. 53 ct. Czynsz 100 zł. rocznie; płace 3 dyrektorów 1080 zł. rocznie; podatki 106 zł.; reszta wydatków w sumie 357 zł. 53 ct., wynoszą: opał, światło, inseraty, druki, książki, portorya i t. p.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowéj wykazywała 710 zł. 91 ct. w. a. zliczyłem szczegółowo i znalazłem w porządku.

Co do innych pozycyi bilansowych i kasowych znalazłem, że pojedyńcze rachunki w księgach pomocniczych zgadzają się w zupełności z księgą główną i likwidacyjną.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu pana Rudnickiego, kasjera i zajmuje 1 ubikacyę.

Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest w porządku. Protokół podawczy, protokoły Rady zawiadowczéj i protokoły z posiedzeń dyrekcyi należycie prowadzone. Registratura i akta w ścisłéj ewidencyi i bezpiecznie przechowane, gdyż wszystko znajduje pomieszczenie w obszernéj kasie ogniotrwałéj znacznych rozmiarów w formie szafy.

Szczegółowe spostrzeżenie. Towarzystwo to, jakkolwiek wzięło swój początek od dawniejszego Towarzystwa powiatowego, zostało zarejestrowane dopiéro w r. 1882 i odtąd datuje się jego szybki i pożyteczny rozwój. Pożyczki przyjęte od dawnego Towarzystwa powiatowego składały się ze znacznych zaległości, które w przeważnéj części zostały już ściągnięte, pozostałe zaś stanowią główną zaległość wykazaną w bilansie.

Znaczny wzrost i rozwój Towarzystwa wywołał zawiść pewnych osób, które radeby obecnie dostać się do zarządu i z téj przyczyny poczęła się nieprzychylna agitacya, która sprawiła, że w ostatnich miesiącach wypowiedziano kilka znaczniejszych wkładek oszczędności. Ztąd powstało pewne zaniepokojenie, niczém nieusprawiedliwione, które wywołało ten skutek, że Dyrekcya mobilizując potrzebną gotówkę nie mogła w roku tak ciężkiego przednowku udzielać pożyczek, owszem zażądała spłaty dawnych i przystąpiła tak energicznie do ściągnięcia zaległości, że o jednę lub dwie zapadłe raty wydaje pozew drobiazgowy. Agitacya ta w każdym razie nie wyrządziła szkody stowarzyszeniu, lecz przeważnie pojedyńczym członkom — rolnikom, dla których postępek ten sprowadził wielką krzywdę. Objawy takiéj niezgody i forytowanie osobistych interesów zaczynają co raz bardziéj powstawać w naszych miastach prowincyonalnych, powodują one częstokroć stagnacyę, a mogą ściągnąć i upadek instytucyi. Podobne niegodne postępowanie powinno być publicznie napiętnowane, gdyż przy tak żmudnéj pracy, jaką wymaga u nas zespolenie sił ekonomicznych i utworzenie jakiej instytucyi, już samo usunięcie się od udziału w téj pracy jest błędem, a niweczenie jéj i burzenie chyba zbrodnią nazwaném być może.

W Przemyślanach, dnia 28. maja 1884.

W. Terenkoczy,
sekretarz Związku stowarzyszeń.

Lustracya

Towarzystwa zaliczkowego w Krakowcu.

Z polecenia Wgo Patrona odbyłem dnia 26. i 27. maja 1884. lustracyę Stowarzyszenie zaliczkowego w Krakowcu, zarej. z nieogr. poręką. Ponieważ przybyłem niespodzianie do Krakowca, niemożebném przeto było zawezwać komisyi kontrolującéj, któréj członkowie nie mieszkają w miejscu, i jedynie prezesowi Rady nadzorczéj p. Janowi Rzuchowskiemu c. k. sędziemu pow. oznajmiłem cel mego przybycia, — lustracyę zaś przeprowadziłem w obecności Dyrekcyi, mianowicie dyrektora ks. Jana Szczepka i kontrolora p. Stadnickiego. Trzeci członek dyrekcyi p. Feliks Walczak, aptékarz, obejmuje swoje urzędowanie jako kasyer, dopiéro z d. 1. czerwca br. ponieważ wybór jego, dopiéro w maju został zarejestrowanym.

Biuro stowarzyszenia znajduje się w lokalu Towarzystwa spożywczego, mianowicie, wszystkie księgi i podręczniki przechowuje tutaj stale urzędujący pan Stadnicki, zaś kasę i wszystkie dokumenta, weksle, skrypta, książeczki oszczędności itd. — znalazłem w kasie ogniotrwałéj w pomieszkaniu dyrektora ks. Szczepka, który wyłącznie pobiéra i wypłaca według otrzymanych asygnat przez kontrolora mu nadesłanych. — Po obliczeniu kasy, znalazłem 36 zł. 90 ct., która to gotówka zgodną się okazała z wykazaną w księdze likwidacyjnéj i kasowéj.

Po bardzo ścisłéj rewizyi wszystkich ksiąg i poszczególnych rachunków, sporządziłem bilans surowy, który wykazał w dniu lustracyi następujący stan majątkowy Stowarzyszenia:

Stan bierny: Udziały: 7991 zł. 06 ct., fundusz rezerwowy 791 zł. 45 ct.: wkładki oszczędności 2.622 zł. 55 ct., długi Stowarzyszenia 16.400 zł. 25 ct., saldo odsetek 865 złr. 49 ct., rachunek Towarzystwa wzajem. ubezp. w Krakowie 68 zł. 39 ct.; razem 28.739 zł. 19 ct.

Stan czynny: Pożyczki 26.920 zł., koszta administracyi (inwentarz) 556 zł. 25 ct., lokacye 1084 zł. 77 ct., zaliczki procesowe 141 zł. 27 ct., gotówka 36 zł. 90 ct.; razem 28.739 zł. 19 ct.

Uwaga. Pozycya „Lokacya“ składa się: Udział w lwowskiem Towarzystwie zaliczkowem 584 zł. 77 ct., udział w Towarzystwie spożywczem w Krakowcu 500 zł.

Udziały w sumie 7991 zł. 06 ct. pochodzą od 476 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1883) wzrosła o 37. Najwyższy udział posiada tylko Towarzystwo spożywcze w Krakowcu. — Dywidendę płaciło Stowarzyszenie w ostatnich latach po 8%.

Uwaga. Statut pozwala, aby członkowie do wysokości złożonego udziału otrzymywać mogli pożyczki bez poręczycieli. Jakkolwiek Dyrekcya dotychczas rzadko i wyjątkowo dozwalała członkom korzystać z tego prawa, sądzę jednak, że powinna dążyć do opuszczenia tego ustępu, a to głównie przez wzgląd na swoich wierzycieli.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego (1 zł. od członka) i 10% każdorocznego zysku, a nadto w myśl §. 58. stat. z udziałów tych członków, którzy w przeciągu dwóch lat nie uiszczą połowy najniżéj deklarowanego udziału (tj. 10 zł.), wówczas członek przestaje należeć do Stowarzyszenia. — Fundusz ten ulokowany jest w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 2622 zł. 55 ct. pochodzą od 12 stron i 3 instytucyj.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki po 6% rocznie, kapitalizując procenta roczne. — Sposób obliczania odsetek nie zupełnie jest prawidłowy, ponieważ obliczenie następuje dopiéro z końcem roku. Niski stan wkładek nie ma pochodzić z braku zaufania do Stowarzyszenia, lecz ze szczególnego zbiegu okoliczności, iż

w zeszłym i w tym roku musiało Stowarzyszenie dwie większe wkładki wypłacić stronom (wskutek śmierci i zmiany stosunków).

Ewidencya wydawanych książeczek oszczędności jest należyta, a wycofane przechowane są jako dokumenta pod kluczem.

Długi Towarzystwa w sumie 16 400 zł. 25 ct. pochodzą od: 1) na weksle: *a)* w Gal. Kasie oszczędności 4300 zł., *b)* Bank krajowy 2450 zł., *c)* Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie 1600 zł., 2) na skrypta: Gal. Kasa oszczędności (5%) 7100 zł. (z poz. 8000 zł.) — i Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie na rachunek bież. 6% 950 zł. 25 ct.

Saldo odsetek wynosiło 865 zł. 49 ct. Stowarzyszenie pobiéra 8% od pożyczek udzielanych członkom za rok z góry, uwzględniając amortyzacyę przy pożyczkach ratalnych, a nadto ½% na administracyę.

Prowizya zwłoki wynosi: 4% i oblicza się od dnia zapadłości. — Według ostatniego zamknięcia rachunkowego (za 1883) wynosiła prowizya zwłoki (odsetki należne) 71 zł. 77 ct, te jednakowoż Dyrekcya nie wstawia do bilansu.

Pożyczki w sumie 26.920 zł. składają się z 518 pozycyj.

Pożyczki udziela Stowarzyszenie najwyżéj do 1000 zł. na następujące obligi dłużne: skrypta dłużne, akty notaryalne i weksle.

Dyrekcya udziela pożyczek na posiedzeniach, na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidocznia się w protokole podawczym, dokładnie prowadzonym. — Dyrekcya udziela w swoim zakresie pożyczki do wysokości 300 zł., znaczniejsze należą do ingerencyi Rady zawiadowczéj. — Zauważyłem jednak, że w ogóle kredytów większych się nie udziela, bowiem jedna tylko pożyczka (najwyższa) wynosiła 1000 zł. (obecnie 750 zł.)

Spłaty pożyczek odbywają się prawidłowo, Dyrekcya bowiem bardzo energicznie ściąga zaległości, które według ostatniego bilansu wynosiły 2 387 zł. 50 ct., stan ich jednak znacznie się obecnie zmniejszył. Zaskarzonych pozycyj jest 22, wszystko należycie zabezpieczone, prócz jednéj (100 zł.), Dyrekcya ma jednak nadzieję, że i ta nie będzie zupełnie straconą.

Pod względem formalnym znalazłem wszystkie dokumenta (skrypty i weksle) w porządku, prócz jednego wekslu, który mimo zapadłości od dłuższego czasu nie został odnowiony — na prolongatę jednak Rada zawiadowcza zezwoliła.

Koszta administracyi dotychczas były bardzo nieznaczne. Na ostatniem posiedzeniu Rada zawiadowcza uchwaliła następujący etat. Płaca członków Dyrekcyi 660 zł. (dyrektor 180 zł., kasjer 180 zł., kontrolor, który prowadzi wszystkie księgi i korespondencye 300 zł.) — płaca woźnego 60 ct., czynsz 24 zł. Razem 744 zł.

Biuro Stowarzyszenia jest otwarte prawie przez cały dzień.

Wszystkie księgi są dość prawidłowo prowadzone, brak tylko nieco ścisłości buchhalteryczněj, jakoteż formy należytéj, niedokładności te jednak w niczem nie wpływają na interes instytucyi. — Do wskazówek, które poczyniłem, przyrzekł p. kontrolor zastosować się.

Szczegółowe spostrzeżenia. Skład dyrekcyi Stowarzyszenia zaliczkowego jest prawie ten sam co Dyrekcyi Towarzystwa spożywczego, gdyż dyrektorami ostatniego są ks. Szczepek i p. Frańciszek Stadnicki.

Dla uniknienia wszelkich podejrzeń i dla usunięcia najmniéjszych powodów do nieufności, powinna Rada zawiadowcza postarać się koniecznie o komisyę kontrolującą, złożoną z fachowych a więc kompetentnych członków, jak jest obecna, któraby spełniając swój obowiązek, częściéj jak dotychczas uniemożliwiła ludziom złéj woli rzucania pokątnie bezpodstawnych zarzutów.

W tym roku odbyły się dwa walne zgromadzenia, obydwa przez dyrekcyę zwołane. Niektórzy członkowie wnieśli protest do Rady zawiadowczéj przeciw uchwale zgromadzenia, aby Stowarzyszenie przystąpiło do Towarzystwa spożywczego z udziałem 500 zł. Rada zawiadowcza uznała jednak protest ten za bezpodstawny. *)

W Krakowcu, dnia 27. maja 1884.

Hilary Jaworowski
Buchhalter Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie.

Ruch stowarzyszeń.

Zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Dziennik urzędowy ogłasza w miesiącu maju b. r. następujące zmiany w rejestrach stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Nowe stowarzyszenia:

„*Towarzystwo zaliczkowe w Zaleszczykach*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką." — Statut z dnia 6 lutego 1884. Dyrekcya składa się z trzech członków i trzech zastępców. Obecni członkowie Dyrekcyi: Piotr Hoenigsberg dyr., Antoni Bielański, zastęp. dyrektora, Adolf Edward dw. im. Knauer kasyer, Antoni Żukowski zastępca kasyera, Leon Schiller syn, kontrolor, Wiktor Bilski, zastępca kontrolora. — Ogłoszenia od stowarzyszenia będą publikowane z podpisami przynajmniéj dwóch członków Dyrekcyi — zaproszenia zaś na ogólne zgroma-

*) O Towarzystwie spożywczém umieścimy w następnym numerze. *(Przyp. Redak.)*

dzenia pochodzić będą od rady zawiadowczéj. — Poręka członków do dziesięciokrotnéj wysokości udziałów. Do ważności zobowiązania potrzeba obok firmy podpisów wszystkich trzech członków dyrekcyi. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Tarnopolu. Uchwała z dnia 22. kwietnia 1884. l. 4450).

„*Hand·ls und Gewerbebank zu Stryj*, registriste Genossenschaft mit beschränkter Haftung“ po niemiecku, Bank dla handlu i przemysłu w Stryju, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką, po polsku. Statut z dnia 27. stycznia 1884. Dyrekcya składa się z pięciu członków a mianowicie: Markusa Schiffa, Józefa Ascher Mintza, Dawida Healperna, Mojżesza Ungera i Naftalego Herc Ettingera. Publiczne ogłoszenia będą uskutecznione plakatami w Stryju lub zamieszczone w „Gazecie Lwowskiéj“ Poręka członków do pięciokrotnéj wysokości udziału. — Firmują dwaj dyrektorowie, lub jeden dyrektor i urzędnik do tego upoważniony. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Samborze, uchwała z dnia 1. kwietnia 1884. l. 2453).

„*Towarzystwo kredytowe dla handlu i przemysłu w Grzymałowie*, stowarzyszenie zarej. z nieogr. poręką“ po polsku, Credit-Verein für Handel und Gewerbe in Grzymałów, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung“ po niemiecku. Statut z dnia 23. kwietnia 1884. — Dyrekcya składa się z czterech członków i dwóch zastępców. Członkowie Dyrekcyi: Samuel Gottesmann, dyrektor, Salomon Gelbtuch, kasyer, Ahron Leib Lagstein, kontrolor, Aron Mojżesz Nagler, sekretarz. Zastępcy Dyrekcyi: Izaak Francos i Chaim Hirschblau. — Ogłoszenia pochodzące od stowarzyszenia będą publikowane z podpisami przynajmniéj dwóch członków dyrekcyi; zaproszenia zaś na walne zgromadzenia, jeżeli nie pochodzą od dyrekcyi, podpisuje prezes i sekretarz rady zawiadowczéj. Do ważności zobowiązania, potrzebne są obok firmy, podpisy przynajmniéj dwóch członków dyrekcyi. — (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Tarnopolu, uchwała z dnia 6. maja 1884. l. 5715).

„*Union*“ *towarzystwo dla kredytu i oszczędności w Tarnopolu*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“ po polsku, „Union“ Credit- und Spar-Verein in Tarnopol, registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung po niemiecku. Statut z dnia 27. kwietnia 1884. Zarząd sprawuje dyrekcya złożona z trzech członków a mianowicie: Markusa Ginsberga, dyrektora, Dawida Lwów, kasyera i Leiby Ostersetzera, kontrolora. — Wszelkie ogłoszenia od stowarzyszenia pochodzące, wychodzić będą pod firmą dyrekcyi; zaproszenia zaś na walne zgromadzenia mogą wychodzić także od Rady nadzorczéj z podpisami prezesa i sekretarza tejże. Za zobowiązania w obec osób trzecich, odpowiadają wszyscy członkowie stowarzyszenia do podwójnéj wysokości udziałów. — Do ważności zobowiązania potrzebne są obok firmy podpisy przynajmniéj dwóch członków dyrekcyi. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Tarnopolu, Uchwała z dnia 6. maja 1884. L. 5876).

„*Towarzystwo krawców lwowskich* „Postęp“, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“. Statut z dnia 19. kwietnia 1884. Skład dyrekcyi: pp. Feliks Jabłoński, dyrektor, Jan Kaczmarek, kasyer i Michał Proceli zastępca kasyera. Do ważności zobowiązania w obec osób trzecich potrzeba podpisu dwóch członków dyrekcyi z wymienieniem urzędu. — (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 10. maja 1884. L. 20569).

Zmiany w Dyrekcyi:

„*Bank rolniczy we Lwowie*, stowarzyszenie zarejestrowane o poręce ograniczonéj“. Na walnem zgromadzeniu odbytém dnia 23. lutego 1884. wybrani zostali członkami dyrekcyi pp. Kazimierz Rojowski i Dr. Eugeniusz Festenburg w miejsce ustępujących pp. Bolesława Augustynowicza i Józefa Pieńczykowskiego. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 26. kwietnia 1884. L. 18321).

„*Towarzystwo dla handlu i przemysłu w Rzeszowie*“. Na walném zgromadzeniu dnia 24. lutego 1884. wybrano w miejsce zmarłego Samuela Ebersohna, — Pinkesa Reicha członkiem dyrekcyi. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Rzeszowie. Uchwała z dnia 24. kwietnia 1884. L. 2237).

„*Towarzystwo zaliczkowe w Śniatynie*“. Na walném zgromadzeniu dnia 29. marca 1884. wybrano członkami dyrekcyi: Tytusa Niemczewskiego, Józefa Kossowskiego i Ferdynanda Schmidta, zastępcami zaś Dra Frańciszka Sobolewskiego, Maksymiliana Morawskiego i Konrada Birgfelnera. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Kołomyi. Uchwała z dnia 10. kwietnia 1884. l. 3396).

„*Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“. — Na walnem zgromadzeniu dnia 16. marca 1884. wybrano w miejsce ustępującego dyrektora p. Wacława Dąbrowskiego, — p. Dr. Adama Czyżewicza na przeciąg lat trzech członkiem dyrekcyi tegoż towarzystwa. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 3. maja 1884. L. 17522).

„*Kasa zaliczkowa „Nadzieja“ w Kulikowie*, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką“. Na walném zgromadzeniu dnia 18. marca 1883. wybrano w miejsce ustępującéj dyrekcyi powtórnie pp. Frańciszka Schofera, dyrektorem, Andrzeja Tatucha, kasyerem, Józefa Zielińskiego, kontrolorem, zaś Dmytra Hołopa, zastępcą dyrektora, Jana Porodko zastępcą kasyera i Aleksandra Delinowskiego zastępcą kontrolora. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy. Uchwała z dnia 29. marca 1884. l. 13857).

„*Galicyjskie towarzystwo handlowe*, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką“. — Na posiedzenia Rady zawiadowczéj uzupełniono skład tejże powołaniem

w miejsce ustępujących członków pp. Karola Michałko i Wilhelma Flora pp Dawida Goldbauma i Dr. Maurycego Byka. — (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 10. maja 1884. L. 20137).

„Towarzystwo zaliczkowe w Radłowie, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką". — Na walnêm zgromadzeniu dnia 2. marca 1884. wybrano w miejsce ustępującéj dyrekcyi pp. Franciszka Podgórskiego, dyrektorem, Feiwla Schönberga zastępcą dyrektora, Józefa Hinglera, kasyerem, Władysława Sroczyńskiego, zastępcą kasyera, Wacława Jaroscha kontrolorem i Józefa Osuchowskiego zastępcą kontrolora. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy w Krakowie. Uchwała z dnia 2. kwietnia 1884. L. 5768).

„Towarzystwo zaliczkowe urzędników pocztowych we Lwowie". Na walnêm zgromadzeniu odbytêm dnia 16. marca 1884. powołano w skład nowéj dyrekcyi pp. Karola Paschingera jako zastępcę dyrektora i Adolfa Schmidta jako zastępcę kasyera. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 10. maja 1884. L. 20139).

„Towarzystwo zaliczkowe w Żółkwi, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką". Na walnêm zgromadzeniu dnia 17. lutego 1884. powołani zostali w skład dyrekcyi: pp. Eugeniusz Rozwadowski, dyrektor, Adolf Dadletz, kasyer, Konstanty Heinrich, likwidator, zaś Dr. Tadeusz Niementowski, zastępca dyrektora, Dr. Karol Muszkiet, zastępca kasyera i Michał Genowroński zastępca likwidatora. (C. k. Sąd krajowy, jako handlowy we Lwowie. Uchwała z dnia 26. kwietnia 1884. L. 16506).

Zmiany statutu:

„Stowarzyszenie zaliczkowe w Krakowcu, zarejestrowane z nieograniczoną poręką". Na nadzwyczajnem walnêm zgromadzeniu odbytêm dnia 25. listopada 1883. uchwalone zostały następujące zmiany i uzupełnienia statutów, które będą nadal opiéwać: 1) §. 7. statutu: „Do ważności zobowiązań wobec osób trzecich potrzebny jest podpis przynajmniéj dwóch członków dyrekcyi. 2) §. 38. statutu: „Zaproszenie na walne zgromadzenie będzie ogłaszane plakatami w tych miejscowościach, w których członkowie mają swą siedzibę. 3) § 58. statutu: „Udziały członków wynoszą od 20 złr. do 500 złr., które mogą być wpłacone naraz lub ratami dowolnemi, jednakowoż najdaléj w przeciągu dwóch lat musi być uiszczoną co najmniéj połowa deklarowanego udziału, gdyż w przeciwnym razie wpłaty poczynione przepadają na rzecz funduszu rezerwowego, a członek przestaje należeć do stowarzyszenia. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Przemyślu. Uchwała z dnia 12. marca 1884. L. 2900).

„Towarzystwo zaliczkowe na powiat rohatyński w Rohatynie, stowarzyszenie zarej. z nieogr. poręką". — Na nadzwyczajnêm walnêm zgromadzeniu dnia 15. listopada 1882. uchwalono następujące zmiany statutu: opuszczono zupełnie §§. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 i 96, zmieniono zaś §§. 4, 5, 11, 12, 23, 32, 34, 35, 36, 37, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49 i 53 statutu. Uchwalono daléj liczebną zmianę w oznaczeniu paragrafów począwszy od §. 13. powstałą przez opuszczenie powyżéj powołanych i wpisano nakoniec, iż wskutek zmiany §. 4. statutu, dyrekcya składa się z trzech członków i jednego zastępcy, i wybrano p. Frańciszka Marxa zastępcą dyrektora. (C. k. Sąd obwodowy, jako handlowy w Złoczowie. Uchwała z dnia 29. marca 1884. L 3004.

Zarząd funduszu zaopatrzenia funkc. stow. zarob. i gosp. nie znając miejsca pobytu p. Pawła Wiktora Oponowicza, byłego buchhaltera Tow. zal. w Limanowéj zawiadamia tegoż, że z dniem 15. czerwca b. r. upływa ostateczny termin uregulowania stosunków z funduszem zaop, jeżeli zechce zachować ciągłość praw swoich, w przeciwnym razie, udział p. Oponowicza przeniesionym zostanie w powyższym dniu na rachunek zysków.

We Lwowie, 15. maja 1884. Zarząd.

Towarzystwo zaliczkowe w Kolbuszowéj. Na posiedzeniu Rady nadzorczéj z dnia 27. kwietnia b. r. wybrano prezesem Rady p. Józefa Buczka w miejsce p. Józefa Schaittra, który z tamtejszéj okolicy wyjechał.

Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie obniżyło Towarzystwom należącym do tego stowarzyszenia kredyta w rachunku bieżącym, motywując to postanowienie okolicznością, że zapoznane przeznaczenie tego kredytu, który zamiast ciągłego obrotu jaki miał wytworzyć, zamieniony został na stałą pożyczkę trzymający na uwięzi znaczny kapitał Towarzystwa; również z uwagi, że Bank krajowy, wyposażony przez kraj subwencyą, przyszedł już niektórym stowarzyszeniom w pomoc stałym kredytem, widzi się Towarzystwo zaliczkowe zwolnione od konieczności niesienia tego rodzaju uciążliwéj dlań pomocy.

Komitet Związku Spółek zarobkowych w W. Ks. Poznańskiem, czyniąc zadość uchwałom ostatniego sejmiku (ogólnego zgromadzenia delegatów), przyjął już wzór protokołu dla rewizorów spółek, wypracowany przez Patrona Ks. Szamarzewskiego, oraz rozdzielił spółki pomiędzy dziesięciu rewizorów, którzy na wzór naszych lustratorów będą dokonywać rewizyi i udzielać wskazówek do przeprowadzenia koniecznych zmian.

Na ostatniem zaś posiedzeniu rozbiérał komitet kwestyą instytucyi centralnéj dla Spółek i uchwalił w zasadzie utworzenie osobnéj instytucyi finansowéj, na kształt Genossenschaftsbank von Soergel, Parisius et Comp. w Berlinie. Do wypracowania odnośnego projektu, który przyszłemu sejmikowi ma być przedłożonym, wybrano dwóch referentów, którzy elaborat swój na przyszłem posiedzeniu komitetu przedłożą.

U nas sprawa instytucyi centralnéj była na porządku dziennym kilku ogólnych zgromadzeń, lecz nie zdołała

wyjść z poza ramy projektów a to wskutek częściowego zaspokojenia kredytu potrzebnego stowarzyszeniom przez Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, które niejako stać się miało w przyszłości tą instytucyą centralną. Dziś gdy Towarzystwo to, zaczyna cofać udzielone kredyta — Bank krajowy nie przychodzi z pomocą w téj mierze, jakiéj stowarzyszenia potrzebują i na nią zasługują, zaś instytucye, zasilające dotąd Towarzystwa z całą życzliwością, odwołują się na Bank krajowy, utrzymując że celem tego Banku winno być dostarczanie kapitałów obrotowych stowarzyszeniom — powstają znowu głosy nawołujące do założenia instytucyi centralnéj i myśl ta prawdopodobnie raz jeszcze przyjdzie pod dyskusyę ogólną. Życzymy zatem Spółkom Wielkopolskim, aby projekt ich znalazł szybsze urzeczywistnienie i doznał życzliwszego poparcia, jak to nasze stowarzyszenia u tych zakładów posiadają, które miały im zastąpić centralną instytucyę.

Bank zaliczkowy w Stanisławowie. Niesnaski powstałe między częścią członków rady nadzorczéj a dyrekcyą, zostały szczęśliwie zakończone na ogólnem zgromadzeniu, odbytem na dniu 30. maja b. r., na którem wybrani zostali do dyrekcyi dotychczasowi trzej członkowie: Józef Urban, rachmistrz miejski, Aleksander Czołowski, Wiceprezes Towarzystwa gospodarskiego, Wincenty Majewski, obywatel i radny miejski i dwóch zastępców Władysław Mühln, budowniczy miejski, Jan Reindl, właściciel realności. W miejsce uzupełniających wyborów do rady nadzorczéj wybrano całą radę, któréj obecny skład jest następujący: Dr. Ignacy Kamiński, burmistrz i poseł na Sejm krajowy, Ignacy Zdrassyl, c. k. Notaryusz, Tadeusz Grabiański, c. k. sędzia sądu obwodowego, Dr. Mieczysław Łazarski, c. k. Profesor wyższéj szkoły realnéj, Klemens Cetwiński, właściciel części dóbr ziemskich, Antoni Biliński, kasyer kasy oszczędności, Stanisław Maksymowicz, właśc. realności i radny miejski, Stanisław Hammer, właśc. realności i radny miejski, Jan Burka, właśc. realności i budowniczy, Józef Czechowicz, urzędnik kolejowy.

Dalsza organizacya zastępstw Banku krajowego. Do liczby Towarzystw, które podpisały już układ z Bankiem krajowym i otwarły zastępstwo przybywają:

35. Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce.
36. Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach.
37. Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu.
38. Kasa oszczędności w Myślenicach.

WYKAZ.

spłaconych pożyczek w Banku włościańskim przez Towarzystwo Ochrony mniejszéj własności w Mielcu za pośrednictwem Banku krajowego i Patronatu za czas od rozwiązania Banku włościańskiego po dzień 25. maja 1884 r.

Liczba bież.	Imię i nazwisko	Gmina	Żądana kwota przez Bank		Kwota zapłacona	
			zł.	ct.	zł	ct
1	Kappel Jędrzej	Schönanger	627	94	446	34
2	S ndy Maciej	Kliszów	476	95	332	95
3	Kozioł Katarzyna	„	160	58	112	58
4	Kukla N.	„	146	43	98	43
5	Głuchowa Agnieszka	„	160	58	127	99
6	Piątek Jan	Chorzelów	338	93	242	93
7	Kruk Maciej	Iziorko	288	09	216	09
8	Krępa Jan	Chrząstów	701	21	521	
9	Surowiec Józef	Złotniki	121	34	81	51
10	Dąbek Jan	Machów	87	97	68	10
11	Kowalski Walenty	Brzyście	128	22	88	47
12	Indyk Jakób	Złotniki	320	53	241	03
13	Stachowicz Józef	Borki	452	98	279	73
14	Bik Maciej	Młodochów	283	60	237	52
15	Pietras Andrzej	Wadowice doln.	233	45	193	13
16	Jamróz Julianna	Borki	119	57	71	57
17	Woś Marcin	Krzemienica	140	96	116	96
18	Dziedzi Michał	Gawłuszowice	55	07	31	07
19	Przygoda Tomasz	Trześnia	178	43	106	43
20	Tymuła Jan	Gawłuszowice	210	02	136	74
21	Jonas Jan i Agnieszka	Krzemienica	262	45	167	74
22	Stachowicz Maciej	Otałęż	340	84	244	84
23	Gminy Mielec	Mielec	4701	14	3183	61
24	Bogacz Franciszek	Ocice	130		89	04
25	Mazur Franciszek	Wola zdakowsk.	176		111	
26	Pawłusiak Jakób	Jaślany	1014	69	530	76
27	Gruszka Tomasz	Rzedzianowice	503	45	325	31
		Razem . .	12362	42	8402	90

Różnica między kwotą żądaną przez Bank a faktycznie zapłaconą wynosi 3.964 zł. 50 ct., która powstała głównie przez zapłacenie kapitału papierami, a nadto dłużnicy przy spłacie powyższych pożyczek wskutek opustu procentu zwłoki zyskali około 1.000 zł. czyli przy konwersyi długu 12.352 zł. 42 ct., dłużnicy zyskali około 5.000 zł.

Mielec, dnia 26. maja 1884 r.

Szymberski. *W. Sroczyński.*

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za r. 1883.

57. Brody. Credit-Verein. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: pozostałość z dywidendy 19·41, z rachunku procentów 11.793·22, razem 11.812·63. Straty: odpisanie kosztów założenia 94·—, zużycie inwentarza 99·—, z rachunku kosztów administracyi 3.452·97, podatki i należytości 1.065·88, niepokryte koszta sporu 1·28, do funduszu zabezpieczenia 271·45, na cele dobroczynne 50·—, do funduszu rezerwowego 1.017·—, przeniesienie z zysku na rok 1884. 524·05, dywidenda do podziału w stosunku 10% 5.237·—, razem 11.812·63. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 1.463·03, pożyczki 167.326·58, koszta założenia 375·40, inwentarz 563·44, papiery wartościowe funduszu rezerwowego 2.190·04, razem 171.918·49. Stan

bierny: udziały 64.896·74, kaucya dyrekcyi 2000·—, weksle reeskontowane 28.463·62, wkładki oszczędności 61.643·39, procenta naprzód pobrane 2815·46, przeniesiony zysk na r. 1884. 524.05, fundusz rezerwowy 5646·16, fundusz zabezpieczenia 642·07, fundusz na cele dobroczynne 50·—, dywidenda do podziału 5.237·—, razem 171.918·49. Obrót kasowy 1,038.548·56. Ilość członków 1262.

58. Tarnopol. Spółka rolnicza. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: Prowizye i zyski na rachunku komisowym 9.000·27, zysk na towarach konsumcyjnych 1.778·69, zysk na magaz. i narzędziach rol. 35·82, zysk na procentach 13.829·16, zysk na prowizyi od eskontowanych weksli filii Banku austro-węg. 799·51, zysk na zbożu własném 742·10, razem 26.185·55. Straty: amortyzacye nieruchoruchomości 1.087·53, amortyzacye ruchomości 424·08, płace urzędników i sług 10.262·21, wydatki magazynowe 7.504·43, asekuracya budynków i zboża 1.763·58, czynszowe za magazyn i ubikacye 3.066·32, opał, światło, księgi i przybory kancelaryjne, porto, telegraf, stemple 1.489·41, zysk 587·99, razem 26.185·55. *b) Bilans.* Stan czynnny: gotówka 15.434·90, zaliczki na produkta i inni dłużnicy 974.182·73, towary konsumcyjne 6.594·91, nieruchomości 20.663·—, ruchomości 4.302·70, worki 26.658·34, zboże własne 543·01, narzędzia rolnicze własne 772·05, kaucya 10.000, procenta zapłacone na rok 1884 4.869·93, asekuracya 145·30, czynsze 494·18, razem 1,064.661·05 Stan bierny: udziały 43.008·60, fundusz rezerwowy 7.886·53, wierzyciele 115.955·90, weksle reeskontowane 654.430·—, wkładki na kwity 237.383·—, odsetki po 31. grudzień 1883 5.184·03, czynsze zaległe 195·—, czynsz za odnajęte ubikacye naprzód pobrany 30·—, zysk 58.799·—, razem 1,064 661·05. Obrót kasowy 1,717.158·44. Ilość członków 188.

59. Stanisławów Spółka handlowo-rolnicza. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: za zysk na prrocentach 7.854·74, za zysk na towarach oddziału konsumcyjnego 376·54, razem 8.231·28. Straty: koszta zarządu 6.068·30, worki przez zużycie 87·51, inwentarz i koszta założenia 96·25, różne odpisy 3·30, czysty zysk 1.975·92, razem 8.231·28. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 4.570·38, zaliczki na rachunek bieżący 173.807·23, inwentarz ruchomości i koszta założenia 866·29, zapas worów 374·70, zapas towarów oddziału konsumcyjnego 2.721·41, zapas soczewicy 50·40, procenta naprzód zapłacone 772·65, razem 183.163·06. Stan bierny: udziały członków 23.578·05, fundusz rezerwowy 1.213·67, pożyczki zaciągnięte 35.000·—, weksle reeskontowane 114.579·28, wkładki oszczędności 6.616·14, zadatki na zboże 200·—, nadwyżka jako czysty zysk 1.975·92, razem 183.163·06. Obrót kasowy 3,039.316·68. Ilość członków 123.

60. Lubaczów. Towarzystwo kredytowe miejskie. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: Procenta pobrane 1709·60, procenta zwłoki pobrane 84·10, procenta zaległe i należne 412·40, zwrot kosztów administracyjnych i inwentarza 228·52, eskont pobrany 8·62, zaległe koszta procesu 34·70, zwrot kosztów prawnych 12·71, wartość druków i inwentarza 135·—, wartość prenumeraty czasopism 1·67, razem 2627·32. Straty: Za oszczędności wypłacono i stornowano odsetki 403·81, z kosztów założenia odpisano 24·39, na koszta procesu wydano 53·68, płaca urzędnika 120·—, woźnego 24·—, remuneracya kasyera 60·—, wydatki kancelaryjne 49·64, wartość druków i inwentarza z roku 1882. 174·—, inwentarz dokupiony 20·47, dłużna remuneracya i płaca kasyera 12·—, zaległe odsetki bilansem z r. 1882. jako zysk wykazane 105·89, zysk w r. 1883. 1579·47, razem 2627·32. *b) Bilans.* Stan czynny: gotówka 73·47, pożyczki udzielone 25.729·—, procenta należne i zaległe 412·40, koszta procesu do do zwrotu 34·70, koszta założenia do umorzenia 130·—, wartość druków i inwentarza 135·—, wartość prenumeraty czasopism 1·67, razem 26.516·24. Stan bierny: udziały 16.677·25 fundusz rezerwowy 366·—, wkładki oszczędności 7.607·42, dłużna remuneracya 12·—, zysk z r. 1882 274·10, zysk z r. 1883 1.579·47, razem 26.516·24. Obrót kasowy 81.341·32. Ilość członków 343.

61. Maków. Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna Pomoc“. *a) Rachunek strat i zysków.* Zyski: Z rachunku odsetek 3949·80, z rachunku zaliczek prawnych 13·38, z rachunku zysków za rok 1882. 37·27, razem 4000·45. — Straty: Z rachunku wydatków na założenie ruchomości 52·15, z rachunku wydatków na zarząd 2255·43, zaliczki prawne —·18, czysty zysk za r. 1883. 1692·69, razem 4000·46. *b) Bilans.* Stan czynny: pożyczki 80.204·13, wydatki na założenie i urządzenie 469·40, wydatki na zarząd 100.—, zaliczki prawne 111·77, papiery wartościowe 2500·—, lokacye 16.106·17, gotówka 1432·71, razem 100.924·18. Stan bierny: fundusz zapasowy 2408·40, fundusz rozporządzalny 218·91, udziały 15 041·20, wkładki oszczędności 77.704·85, odsetki 2989·34, zaliczki prawne 25·70, kaucya 843·09, czysty zysk 1692·69, razem 100.942·18. — Obrót kasowy 297.856·14. Ilość członków 1243.

Od administracyi.

W celu uregulowania nakładu upraszamy tych P. T. prenumeratorów, którzy dotychczas prenumeraty na rok 1884 nie zapłacili o spieszne nadesłanie ceny prenumeracyjnej.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: *Władysław Terenkoczy.*

Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.